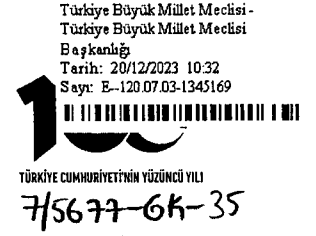

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-9707129

Konu : Soru Önergesi (7/5677)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.10.2023 tarihli ve 1312961 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Ednan ARSLAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/5677 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/5677 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 468F7D35-29B6-491C-B979-1CFC18CBC39A

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

İzmir Milletvekili Sayın Ednan ARSLAN'a Ait 7/5677 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Sayıştay Başkanlığının Bakanlığımız tarafından yapılan “Bakıma muhtaç engelli vatandaşlara yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmet programlarının uygulama ve değerlendirme ölçüt farklılıklarının giderilmesi gerektiği” ve “Mevzuattaki farklılıklar ve eksiklikler nedeniyle uygulamada adil olmayan durumların ortaya çıktığı” eleştirileri ile ilgili olarak;

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş İhtiyaç Sahibi, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu çerçevede 2022 sayılı Kanun kapsamındaki engelli aylıkları ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamındaki evde bakım aylığına ilişkin ödemeler, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülmekte olup raporda belirtilen farklılıklar başta ilgili kanunlar olmak üzere mevzuat hükümlerinden kaynaklanmaktadır. 2022 sayılı Kanun kapsamında yürütülen engelli aylıkları, tamamen bir yardım mantığıyla yürütülmekteyken, evde bakım yardımı, hem engelli bireyin hem bakıcısının hem de hizmeti başlatan ve devam ettiren çalışanların iş birliği halinde, sosyal hizmet bakış açısıyla engellinin yüksek yararını gözetmek düşüncesiyle yürütülmektedir. Sosyal hizmet bakış açısıyla engelli bireyin ve ailesinin toplumsal hayata katılımını amaçlayan bu hizmet kapsamında alınan sağlık kurulu raporları da, engellinin değerlendirildiği diğer hususlar da bu anlayışa göre düzenlenmiştir. Bundan dolayı evde bakım yardımının 2022 sayılı Kanun kapsamında engellilere yapılan yardımdan farklı bir mantığı ve farklı bir değerlendirmesi bulunmaktadır.

Evde Bakım Yardımı; Erişkinler için Sağlık Kurulu Raporu Yönetmeliğine göre “Tam Bağımlı” ibaresini ve Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirilmesi Hakkındaki Yönetmeliğe (ÇÖZGER) göre, çok ileri düzeyde Özel Gereksinimi Var, belirgin düzeyde Özel Gereksinimi Var ve özel koşul gereksinimi vardır (ÖKGV) ibarelerini içeren Sağlık Kurulu Rapor sahibi olup, her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgarî ücretin aylık net tutarının 2/3’ünden daha az olan ve bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek verilmesi amacıyla ödenmektedir.

2022 sayılı Kanun hükümleri ve ilgili mevzuat gereği yürütülen engelli aylıklarına ilişkin iş ve işlemler ise Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yerine getirilmektedir. Bu aylıklardan; en az %40 oranında engelli olan, sosyal güvenlik kuruluşlarından bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan kişiler faydalanabilmektedir.

2828 sayılı Kanunun uygulamasında tüm engel oranlarına aynı tutarda; 2022 sayılı Kanun uygulamasında farklı engel oranlarında farklı tutarda ödeme yapılması ve muhtaçlık kriterlerindeki farklılık, 2828 sayılı Kanun ve 2022 sayılı Kanunda yer alan hükümlerden

kaynaklanmaktadır. 2022 sayılı Kanunda farklı engel durumlarına farklı gösterge rakamları üzerinden ödeme yapılması öngörülmüş ve yine 2022 sayılı Kanuna göre yapılan ödemelerde muhtaçlık kriteri olarak hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olanlar olarak belirlenmiştir.

2022 sayılı Kanun kapsamında yapılan ödemelerde ise muhtaçlığın belirlenmesinde Kanun ve Kanuna dayanarak çıkartılan 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelik hükümleri göz önünde bulundurulmaktadır. Dolayısıyla 2022 sayılı Kanun kapsamındaki ödemelerde söz konusu mevzuat gereği gelirin yanı sıra servet ve harcamalar da değerlendirmeyi etkilemektedir. Bakanlık bütçesinden yapılan aynı kapsamdaki ödemelerin farklı birimlerce değerlendirilip yürütülmesi ile ilgili olarak ise evde bakım aylığı sosyal hizmet modeli olması nedeniyle sosyal hizmet birimleri tarafından yürütülmekte olup sosyal yardım programı niteliğindeki 2022 sayılı Kanun kapsamındaki ödemeler ise ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza aynı ve nakdi yardımda bulunmak amacıyla her il ve ilçede 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu gereğince kurulmuş olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yürütülmektedir.

Bu itibarla, bahsi geçen mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülen söz konusu aylıklara ilişkin olarak, evde bakım aylığının bir “sosyal hizmet” modeli olması ve engelli aylıklarının ise “sosyal yardım” programı niteliğinde olması nedeniyle söz konusu farklılıkların oluşabileceği değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, evde bakım yardımına ilişkin iş ve işlemler, kamu personelinin kaynaklanabilecek hataların önüne geçilmesi ve uygulamada standardizasyonun sağlanması amacıyla manuel müdahaleye izin vermeyecek şekilde tasarlanmış olan program üzerinden elektronik ortamda takip edilmektedir.